

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Meditationes Et Recollectiones Animæ, Per decendialia
Exercitia Deo suo Vacaturæ**

Finetti, Bernardo

Augustæ Vindellicorum, 1690

Laus solitudinis, & quàm ea sit admiranda ac desideranda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60556)

RECOLLECTIO-
NES SPIRITUS.

MEDITATIONES, ET
TRACTATUS SPI-
RITUALES.

*Laus Solitudinis, & quam ea
sit admiranda, ac desi-
deranda.*

Supendum quid est, Ani-
ma devota, quòd omnium desi-
deria in quietem, & otium ten-
dant, exiguus tamen eorum sit
numerus, qui illis perfruantur.

Nec hujus aliam mihi causam
admetiaris, quàm, quòd pauci sint illi, qui ea
ibi quærunt, ubi essent invenienda.

Acutiori hoc mensis obtutu considera, &
tenebis ea sanè in hoc mundo inventu esse im-
possibilia, cum mundus iste mare sit quoddam

A vastum

RE

vastum, procellosum, & amarum, ubi nonnisi pericula; non cernuntur nisi naufragia; & quemadmodum Navicula mediis fluctibus supernatans, quieta consistere nequit, ita & in hoc mundo cor humanum, immotum esse non potest, ut adeò S. Augustinus in naufrago hoc pelago adhuc constitutus dolens exclamaverit: *Inquietum est cor nostrum. Ah, Deus meus! quam undiq; diversarum inquietudinum praelis miser impellor!*

Sit non nemo, qui paupertate torqueatur ingentes id ipsum creabit angustias. Bonum terrenis privatum esse, grave erit tormentum nec molli licet lectulo incubans quietem capiet, qui omnium sese ope indigum adverteat. Eadem paupertas, quæ corpori delicias negat & subtrahit, surripit & cordi omnem quietem

Divitiis e contra quis abundet; nec in his minima quies; millenæ siquidem cogitationum animum ejus incessanter adeò perturbabunt, ut spinas eas potius sit crediturus, quibus, quam totidem aculeis, continuo divexetur, tantum ditescendi cupiditate magis turgitur, quantum abundaverit. Quæ interquam omnis omnia requies exulet, vel obiter considerandi pateat

Sit demum, qui honorum culmina conscenderit, neque hic erit emetiendo, quin & in insidiosis Thronorum apicibus molestias sentiat, multum tidentidem exagitatus, ne denuò ex illis decidat, casu tanto periculosiori, quanto Thronum

nus fuerit sublimior. Mundi honores nimirum sunt instabiles, & quia nulla in eis est firmitas, nulla quoque vera requies erit. An fortè clara nos latet experientia, hanc ipsam honorum, & dignitatum inconstantiam velut digito commonstrans? Evolve, O Anima devota, historias, tum Ecclesiasticas, tum prophanas, & effati hujus irrefragabile robur deprehendes; ut taceam, quòd proprii oculi singulis diebus hoc ipsum nobis proponant, & contestentur, ut adeò nemo, nisi corruptæ mentis sibi persuadeat, in his quietem capi posse. Quod, ut quasi in speculo penitiùs rimandum tibi efformem, en tibi animam honoribus undique præfulgidam ad instar naviculæ inter volubiles undas continuò inquietæ, semper, quemadmodum hæc, quiescere nesciam.

Enimverò ab hinc paulisper digressi Aras Palladias consulamus, in jis fortè animæ tranquillitatem nacturi.

Ast! neque hîc vel minima quies. Periculosa nimis est illa scientia, cui divina sapientia leges non præfixerit. Qui nimio sciendi desiderio flagrat, inscitiam suam prodit, & ignorans est, indecens quippè omninò est, *plus velle sapere, quàm oportet sapere.* Qui nimirum *Rom. 12. 3.* vult scire, sublimia conscendet, quo majus præcipitium subeat. Testes hujus tibi sisto complures hæreticos, quos, quia non è divinæ, sed humanæ sapientiæ legibus regulas sibi condiderant

derant, nimia sciendi cupido in præceptis deturbavit, hominum nunc ludibrium, erebique miserabile, & æternum pabulum. Qui bene vult intelligere, & verè sapiens esse, non se separet à Crucifixo; libro, in quo vera Sapiencia discitur. Quem unquam mundus S. Paulo doctiorem vidit? Et unde tanta ejus doctrina? Non sanè, nisi ex hoc venerandissimo libro. Hunc, hunc, ipsomet contestante, continuo

1. Cor.

2.

pervoluebat: *Non enim judicavi me scire aliquid inter nos, nisi JESUM, & hunc crucifixum.*

Et ubi profundissimus ille doctor Angelicus S. Thomas scientiarum suarum fluenda hauserat, nisi ab eodemmet Crucifixo? Sacratissimum JESU vulnera fons ejus erant, è quo pretiosissimum scientiæ suæ lac deliciosissimè delibabat. Qui omnia scit, & Crucifixum non cognoscit, ignorans est, nec in ulla scientia quietabitur, quam non in schola Crucifixe didicerit. Anima illa, quæ Deum totam suam scientiam, se autem purum putum nihil esse cognoscit, est abundè erudita. Hæc ipsa scientiâ contentus erat Doctorum Phœbe S. Augustinus, quo passim verè Sapiens audiret; Unde ad Deum conversus altum ingemuratur: *Noverim te, noverim me.* Sanctus idem Laurentius Justinianus veram Sapienciam his solummodo duobus terminis innecti nosse nimirum, Deum esse omnia, se autem

In Cap. nihil: Vera Sapiencia est, scire hæc duo: Deum esse omnia, & se nihil.

Converte tantem, Anima devota, oculos duos in omnia hujus mundi oblectamenta, & iterum non invenies, unde quiescat cor humanum. Voluptates hujus mundi plenæ sunt veneno, magis ad propinandam mortem, quàm ad progignendas suavioris vitæ delicias ordinatæ, bellum crudele movent potiùs, quàm pacem porrigant. Non, non est possibile, ut vel ad momentum pace gaudeat, qui in hoc mundo vivit.

Mundus iste mare est quoddam turbitum, & procellosum, & hinc nulla in eo firmitas. Commorans in regno feris nemoribus horrido, necesse est, ut angustiis, & terroribus concussus vivat; nec inter obscuros, & inextricabiles labyrinthi flexus detentus degere potest, nisi tenebris involutus. Frustra demum inter funesta diglantium prælia pax somniatur. Ita & in hoc sylvestri, funesto, & fallaci Mundo nulla unquam pax, nulla quies, nulla securitas reperiri potest. Patientia semper tam est necessaria, ut meritò de omnibus proferri possit, quod de uno solo dolens edixerat Jeremias Propheta: *Habitavit inter gentes, nec invenit requiem.*

Tbren.

1.

Jam, si anima in mundo requiem, & levamen invenire nequit, eo, quod inter gentes habitet, necessarium omninò erit, ut & in hoc mundo constituta, gentes fugiat, elongando se à conversatione hominum, & in solitudinem secedendo.

In solitudine reperit anima verum refrigerium, ibi sola, Crucifixo suo JESU associata, gaudet dulcissima quiete. Expertus id est Sanctus Comes Elzearius, qui in solitudine detentus repausebat in corde Crucifixi, tanquam in placidissimo lectulo, unde optimæ suæ conjugii intimabat, quod si sui inveniendi desiderio flagaret, non quæret, nisi *in latere Crucifixi*, unico omnis suæ quietis delicio; probè gnarus, in civitatibus, inter populares tumultus, procul abesse amicam quietem, urbesquè theatra esse, ubi non, nisi infauſta, & infelicia prodirent, uti Anfidi placuit, qui interrogatus, quidnam de civitatibus teneret, respondit: *Civitates sunt theatra, infelicitatem scaturientia.* Horum, inquam, omnium conscius Comes ille Sanctissimus in solitudinem, tanquam in otia tuta secessit. Jurgiorum equidem, & laborum occasiones suppeditant oppida, non verò pacis, & quietis.

Orbem denique peragra universum, & non invenies, ubi anima requiescat, nisi in solitudine. Hic, hic solummodò anima, à creaturis sequestrata, divinis consolationibus avidissimè fruitur, tantò Creatori magis unita, quantò à creaturis fuerit semota. Anima sola, à civitatum tumultibus sejuncta, gaudet verà Spiritus tranquillitate. Solitudo est verus & genuinus ille locus, ubi devotio, & virtutes acquiruntur, in quarum solarum obtentu anima quiescit.

Et, si suo robore nititur, quòd ad addiscendas scientias solitudo sit schola quasi necessaria, ut idcirco pro adipiscendis scientiis Philosophicis Plato, & Cicero in solitudinem sese ferint, eò, quòd intellectus humanus à rumoribus procul distans ad apprehendendum speculandum è sit magis dispositus, captuque velocior, tantò magis ad comparandas facili negotio virtutes, & scientias Spirituales solitudo juvabit animam, cum & hæc, ab aliis separata, possit fervare Cor purius, magisque capax, & dispositum ad contemplationem, & coelestia. Isaac contemplationi vacaturus, in campum secedit. Jacob videt Deum suum stælæ innixum, Cœlos apertos, conversatur cum Angelis, contemplatur paradysum, sed in solitudine. Nemo, Nemo, per Deum! se decipiat. Saniora in mentem sunt reducenda. In civitatibus non videtur Cœlum, inter tumultus, inter colloquia, inter mercimonia hebetant mentis Oculi, ad Deum, Divinaque contemplanda neutiquam idonei.

In civitatibus, ubi venduntur vitia, Deusq; offenditur, requies ignoratur. In solitudine econtrà, ubi venales exponuntur virtutes, æmet ipsæ acquiruntur, & acquisitæ in suave otium reponunt animam. In solitudinem, in solitudinem secedat anima quietis cupida.

O quàm chara, quàm amabilis, & desiderabilis est solitudo animarum! in ea inveniunt

veram pacem, & optatâ fruuntur cordis tranquillitate. Millenis sese in Aula Imperatoris Theodosii condecoratum honoribus cernebat Arsenius, Magister, an potius dicam, Dominus Arcadii, & Honorii, filiorum ejus, cum ex improviso ab Aula auffugit, conculcataquè omni dignitate in solitudinem secessit; & hoc, quod perspiceret, inter honores, inter populares frequentiam, & colloquia, quietem se neutrumquam inventurum. Noverat, ægrè se cum DEO simul & hominibus conversaturum, hinc DEO adhæsurus homines reliquit; quod ipsum interroganti, eccur fugisset, illicò reposuit *Nòn possum, inquit, cum Deo, & cum hominibus simul esse*, hanc veritatem ab ipsomet Deo edoctus, cum in Imperatoris palatio auribus ejus vox illa insonuisset: *Arseni, fuge homines & salvaberis.* Paruit, fugit, graduquè feliciter salutem consecutus, suaviter optatam cordis tranquillitatem delibavit.

Et, quàm majorem quietem habere poterit anima, quàm si est unita DEO? Quando autem DEO magis est agglutinata, quàm si sola? nunquam sanè anima minus est sola, quàm si sola à mundo, & à creaturis fuerit abstracta, quem admodum de se ipso testatur S. Bernardus candidè edicens: Nunquam minus sum solus quàm si solus, si enim solus, tunc se associat Deus, Thesaurus, & complementum omnium bonorum.

Virgii

Virgini, quæ sola in domo commorabatur, sola in penetralibus, uti de ea discurret S. Ambrosius, apparet Angelus Gabriel, DEUM tunc maximè ei præsentem in sua salutatione contestans, cum diceret: *Dominus tecum.*

Nec est, cur hoc mireris, O Anima, non enim esse poterat, inquit, & devotè interpretatur Hugo Cardinalis, ut Virgo sanctissima in sua domo, tanquam in solitudine, seu quodam deserto à rebus mundanis abstracta, & à creaturis separata consistens DEUM comitem non haberet; *Sic igitur Dominus tecum propter solitudinem; sic Dominus vacuos replet, solitarios comitatur.* Eo ipso momento, quo anima à creaturis abscedit, Creatori associatur. Quam igitur verum est, O DEUS! eum, qui solus, & ab aliis separatus vivit, adeò tibi esse unitum, ut Deum ipsum possidere meritò affirmetur! Atque hoc ipsum respexisse etiam Petrum Cellensem suspicor, dum solitudinem divinæ cujusdam possessionis encomio condecorat: *Solitudo est possessio Dei*

Quis jam dicere audeat, Anima devota, quòd solitudo, & secessus non sit vita quædam felix, & beata, quodque anima non fruatur dulci refrigerio, & quiete cordis, si sola Deum possideat, unicum omnis quietis, & refrigerii objectum? Si ergò vitâ tam quietâ vivit, Deumque possidet, dum est sola, cur non edisseramus, eam solam, & abstractam etiam in hac terra

4. Epist.
12.

A 5

per-

perfrui Paradiso? Ita est, ita omninò, Anima
devota, dum ab aliis te elongas, in Paradisum
Epist. 4 secedis. *Mibi oppidum carcer est, exclamat S.*
ad Rust. Hironimus testis oculatus, & expertus, & solitudo
de lau- Paradisus. Et alibi: *Solitarius quasi novus*
de ere- quidam colonus Paradisi.

mi In eandem sententiam concurret S. Basilus;
Solitudo, inquit, *est Curia Cœlestium Senato-*
rum. Fortunatos ergò vos. O Antoni, O Pau-
le, O Macari, Hilarion, & alii similes Eremitæ,
qui, à Civitatibus in solitudinem secedentes
etiam in hoc mundo Paradisum quemdam in-
venistis. O! quam est impossibile, Anima de-
vota, ut, Sanctorum istorum quiete penitus
consideratâ, non illicò totis animi precordiis in
solitudinem quis accendatur! Exemplo suo id
confirmet S. Francisca Romana, quæ, eorum-
dem vitam perlegens, adeò in secessum est in-
flammata, ut cordis sui tranquillitate positum
non suspiraret, nisi solitudinem tanquam re-
tissimam viam ad æterna gaudia, ad quæ unicus
anhelabat.

Nolo jam mirari O Sancti Eremitæ, quò-
ab Eremitoriis vestris sequestrari, aut ullo un-
quam tœdio in iisdem divexari nesciveritis
experiebamini nimirum jam tum quandam
Beatorum tranquillitatem, fruendo suo De-
nunquam exsatiandorum, inde solitudine ve-
stra adeò delectabamini, ac si in Paradiso fu-
issetis constituti, quod idem & Primipilum
vestrum

vestrum S. Joannem Baptistam in suo deserto
detinuit, qui, teste S. Chrysofomo, *Eremitum*
ita inhabitavit, ut Cœlum.

Hom.
10. in
Math.
Opusc.
de laud
vite so-
lit.

S. Basilius solitudinis amicissimus animæ, hu-
jusce à mundo abstractæ, & quasi in vitæ beatæ
statu detentæ, felicitatem contemplabundo
emensus obtutu detineri nequit, quin eam-
dem explicaturus diceret: Solitudinem scalam
esse ad vitam cœlestem, artium liberalium di-
sciplinam, Paradisum deliciarum, ubi rosæ cha-
ritatis purpureo exorata amictu resplendeant,
lilia castitatis nive candidiora refloreat, vio-
læ humilitatis sua abjectione contentæ nulla
vanitatis aurâ se moveri sinant, ubi denique
omnis anima veris delitiis perfundatur.

O Chara! O amabilis solitudo! Quis te
non amabit! Si omnes quietem, si levamen, si
beatitudinem toto nisu affectant, quis in te
non exardescet, quæ amicis tuis hæc omnia
centuplicatò confers? Quis erit enumerando
Paradisi consolationes, à fortunatis illis ani-
mabus cupidissimè delibatas, quæ à mundo in
solitudinem digressæ solæ cum DEO conversa-
bantur? Marsilianam solitudinem oculis tuis
subjicito, & videbis Magdalenam Dei aman-
tissimam corpore, & animo à mundo semotam,
videbis, inquam, Paradisi nectare inebrietam,
sæpiùs in die ab Angelis in sublime ad usque
Olympi portas elevatam, ubi Sanctorum illo-
rum Spirituum dulcisonis modulis mirificè
recre-

recreabatur. O! quàm beata tunc eras, O Magdalena, cùm amantissimo tuo magistro intimè conjuncta commorareris, quæ prius, teste S. Gregorio, in civitate, plena vanitatibus omnibus in lapidem. offensionis, & petrae scandali exposita, in medio mundo sceleratè vivebas? Plus dicam: quæ ipsis Erebi flammæ proxima, jam tum ejus cruciatibus infelix concutiebaris? Ah! quàm est melius vivere solutè à mundo, & ejus reculis abstractum, frui Deo & Paradiso, quàm inter homines degere, eorum confusionibus esse innexum, & experiri inferi pœnas!

O! quam delitiosa tempe sunt solitudinis nomine hoc à Francisco Petrarcha condecorata, ubi itineris sui ad Certosam facti meministi. Vix vir iste celeberrimus oras illas attigerat cùm, conspectis sacris illis honoribus, struendis que silentiis, ad paradisum sese appulisse credidit:

Pref. lib. de interra, & interrenis Corporibus habitantes, otio Re- tempore habitaturos in cœlis.

lig. Animæ solæ à mundo sequestratæ in corpore quidem detinentur, mente tamen in Cœlo defixæ, ad Paradisum à DEO destinatæ, à cœlo vadunt ad Cœlum, & à solitudine ad consuetudinem Angelorum. Conveniens omninò credit inquit S. Gregorius Nazianzenus, ut animæ quæ vivit sola, DEO fruatur, à mundo enim remota, dum solitudinem amplectantur, magis vivunt.

vivunt DEO, quàm alii homines, dignissimi
idcirco, qui præ cæteris divino favore præve-
niantur.

Quis ergò, consideratis tot emolumentis è
solitudine promanantibus, in eam non inflam-
metur? Si quies, si vera pax, si ipsa beatorum
vita in desertis reperiuntur, quis non dies, no-
ctesque infumat medijs excogitandis, quo
tanto bono potiturus, & mundum, & mun-
dana omnia possit effugere?

Fuge itaque, O Anima, fuge ab hac Baby-
lonia, & à tantis confusionibus, relinque fallacem hunc mundum, eiura tantas impietates,
elonga te à cathetra Pestilentia, & à sceleratorum conversatione; secede in solitudinem.
Fuge, ut alter Loth, ab infami hac Sodoma, & in montem te subducito. An non vides, quamdiu in hac à DEO maledicta civitate per-
sisteris, nil aliud tibi remanere, nisi interitum? non vides, minaces jam jam depluentes
Numinis irati faces? Abi in solitudinem, in montem fugito, si iisdem eximi cupis. Fugiendo executies ignem; & lucem pestiferam, à locis infectis te elongando.

igne plenus est mundus, plenus & peste, quia peccatis refertus, omnibus flammis, omni pestilentia infensioribus; ut ergò evadas, O anima devota, non restat, nisi, ut fugias, & in eremum concedas. Stultus est ille, qui peste subodoratà in locis infectis moras trahit:
Stul-

Psalm.
13.

Stultus & ille, qui in culpam lapsus non illico
loca illa exerceatur, ubi facilis, & propinquus
est interitus. Prævidit hæc pericula regium
Psalmes, in hoc sibi met præfagus Vates, hinc
vix agnito scelere, ne in idem recideret, con-
festim fugit, & in solitudinem secessit: *Ecce
elongavi fugiens, & mansi in solitudine.*

In solitudinem igitur, Anima devota, in
desertum, in incultas Oras te conferto. Quis
times? quid trepidas? An horrores illic con-
cutiunt? An, quod oporteat te esse solam
absterreris? Non est, cur expauescas, certum
ex S. Bernardo, eum minimè esse solum, quia
DEI amore est solus, tum enim verò potissimum
à DEO associatus; nec habet, cur ibidem
constitutus horrores illos formidet, dum, oculis
in stelliferum orbem defixis, divinarum
consolationum splendoribus irradiatur. Moveant
te tot genere, & virtute præstantium di-
vino spiritu repletorum hominum exempla
qui, spretis tantis commoditatibus, conculca-
tisque divitiis solitudinis amore succensi, in
remum secesserunt. In mentem reducito tot
à natura timidas, sexùque infirmas mulieres
quæ, se ipsis quasi audaciores, horrentia crudeli-
um ferarum lustra non exhorruerunt, quò-
modo peccatis remotiores, magisque DEO unitæ in
solitudine viverent.

Quod si neque his tam præcellentium ani-
marum exemplis moveri possis, moveat te sal-
ter

tem ipsiusmet æterni Magistri, & redemptoris tui Domini nostri JESU Christi exemplum: Magistri, qui Spiritu Sancto plenus absolutam virtutum, perfectionis, & Sanctitatis viam edocuit; Magistri, qui Dei Filius, & ipsamet increata sapientia in sua doctrina errare non potuit.

Intuere mihi Magistrum istum. Audi, quàm solitudinis amantissimus, & ipse cum S. Davide totis viribus exclamet: *Ecce! elongavi fugiens, & mansi in solitudine*: quemadmodum textum hunc de Christo interpretatur Cassiodorus ad stipulante S. Bernardo: *O! Beata vita solitaria. Ipse Dei Filius Salvator, & Magister noster exemplum dedit nobis fugiens in desertum, & mansit in solitudine*. Benè itidem totum hoc, uti & Christi solitudinem, explicat Petrus Cellensis, qui in laudem solitudinis dicere non est veritus, eam tam fuisse felicem, ut ipsi soli concessum fuerit, videre horam, & tempus redemptionis nostræ. Solitudo vidit eum nascentem, vidit & prædicantem, vidit tot millia hominum reficientem, tot, tantisque splendoribus in transfiguratione irradiatum, morientem, resurgentem, vidit denique & Cælos ascendentem; ut adeò mirari desinam, cur ipso Nat alis Dominici Die solitudo in insolita tripudia proruperit: *Et exultabit solitudo*, utpote tantoperè à DEO amata, ut præ millenis Palatijs, Emporijs, Et Dynastijs in Christi

*Psv lvi.
54.*

*Hom. si
mile est
homini
negoti-
atori.*

*Js. 35.
v. 1.*

Christi

Christi JESU receptaculum fuerit cooptata
Solitudo vidit protensas JESU vigiliis, ex
cepit lachrymas. & ignitis preceationibus avi
dissimè auscultavit. Ita Petrus Cellensis.

At! quid immoror? Dicere ausim, totam
Christi vitam fuisse continuam quandam so
litudinem. Totis novem mensibus latitaba
in ventre virginali tanquam in solitudine re
clusus; Natus erat in solitudine, in stabulo
videlicet à creaturis remoto. Solitudo in
infantia, dum omnimodâ fandi potentia præ
ditus, cum Maria nihilominus tam rigorosum
silentium observavit. Delituit ad usque tri
gesimum annum omnibus ignotus, tanquam
in solitudine, nec locutus fuisse legitur, nisi
tribus illis diebus, quibus Jerosolymis anno
natus duodecim cum Doctoribus disputans
in templo erat inventus. Finito triginta
annorum curriculo publicæ suæ vitæ initium
facit, prius tamen, quàm vel Evangelium an
nuntiaret, vel filium DEI, aut desideratum
Messiam se esse manifestaret, quadraginta die
bus sine cibo, & potu in solitudine transi
ctis, in silentio tam stupendo, ut nec verbum
lum protulerit, nisi quo tentantis Sathanæ
factum, & audaciam retuderat.

Et quid tres illi prædicationis suæ annos
Etiam hi continua quædam solitudo. Fr
quenter sese in montes subducebat, integras
noctes in oratione consumendo. Baptizatus

est à Joanne, effudit cœlestis doctrinæ fluentia,
sed in solitudine. In solitudine panes multi-
plicat. Dum Divinitatem suam in transfigu-
ratione manifestare cogitat, Montis Thabo-
ræi solitudinem eligit tanquam aptissimum
tantæ magnificentiæ theatrum. Instante Sa-
cratissimæ Passionis suæ tempore tam diris
cruciatibus se nolebat submittere, quin prius in
solitudinem abiisset, ibidem de necessario
robore sibi provisorus. Et cum tres discipuli
comites se junxissent, etiam ab his discessit,
solus æternum Patrem adoraturus. *Omnes Matth.*
amici mei dereliquerunt me. Deus meus, ut quid 27.46.
dereliquisti me? Sepelitur, sed iterum in soli-
tudine, solus in sepulchro novo, in quo non-
Joan.
dum quisquam positus fuerat. Dicere tandem 19.41.
ausim, totum illud tempus, quo post resurre-
ctionem usque ad gloriosissimam in cœlos
ascensionem in terris degebat, non fuisse, ni-
si solitudinem, rarò quippè aliis sese viden-
dum præbuit, nec hoc nisi exiguo temporis
intervallo, ut adeò, constricto in summam
sermone, jure concludatur; semper fuisse in so-
litudine. Quod suo calculo confirmet S.
Bernardus, qui totum hoc idcirco à Christo
factum existimat, quo nos ad eandem am-
plexandam, & sectandam accenderemur.
Ipse Dei Filius Salvator, & Magister noster ex-
emplum dedit nobis fugiens in desertum, & man-
sit in solitudine.

B

Noris

Noris proinde, Anima devota, omnes
Christi functiones eò potissimum collimâsse
ut nostris efformandis prototypon quoddam
præfigeretur, veramque vivendi normam edo-
ceremur: *Exemplum dedi vobis, loquitur spiritus
Joan. 13. 15. met, utquemadmodum ego feci, ita & vos faci-
atis.* Unde perspicuè liquet, gratissimum
nos Christo facturos, si vestigiis ejus firmiter
insistentes eandem solitudinem & nos am-
plexati fuerimus.

Enimvero animæ cujuscumque querulosi
gultus aurem vellicant, nescientis, nec cap-
ientis hanc veritatem. Audio, inquam, vobis
indignabundè inferentem: Quod si omnes
vobis vitam eremiticam imperaverimus, sequi
iam necessariam deduci, omnes civitates
incolis exuendas, imò funditus destruendâ
esse: quo facto, totus mundus quid erit?
Respondeo: Nec tam rigorosum me credi
ut, dum te cum Christo ad solitudinem
hortor, velim hoc ipso, ut deserta Palestinæ
Arabia, aut Ægypti adeas, ubi cum Pauli
Antonio, Hilarione, & aliis degas. Ad
am & quidem longè suaviorem te invito,
medio etiam mundo obtinendam. Scias
cessè est, plures esse solitudinum species
Aliam Anachoreticam, seu eremiticam,
hanc cæteris abstractiorem, quam prælibatam
Sancti incoluerunt, quæ est, dum non solum
à mundo, id est, ab oppidis, sed & à moribus
steri-

steriis, Conventibus, & claustris religiosis in tenebricosas, & incultas terras secèditur, ubi quis omnibus ignotus, soli que DEO, & Angelicis spiritibus, quibuscum semper agatur, cognitus delitescat.

Aliam cœnobiticam, seu claustralem, sive communitatis, *Cœnobium* enim vocabulum Græcum genuina sua significatione sonat domum communitatis. Hanc ipsam domum Græci vocaverunt *Monasterium*, quod idem est, ac mansiones solitariorum, sive casæ solitudinis, quia hæ propriè significant cellam Eremitæ in Eremitorio constituti. Cœnobiticæ huic solitudini primordia dedit S. Basilius Magnus, qui una cum S. Gregorio Nazianzeno amico suo charissimo vitam quandam solitariam quasi Eremiticam, seu anachoreticam duxerat. Prîmus, inquam, is fuerat, aut certè inter primos, qui diversos Anachoretas in pluribus casis seu Monasteriis constitutos in unum redegerat, qui in eadem Ecclesia uniti Psalmos decantando, orando, Missas celebrando, DEUM laudabant, & in commune viventes regulas ab eodem præscriptas uniformiter observabant. Vitam hanc cœnobiticam latini conventualem nuncupant, *Monasteria* verò *Conventus*, eò, quod illi, qui ea ingrediuntur, ibidem in commune, sub iisdem omnibus legibus, regulis, & constitutionibus vivant.

Vocantur insuper Claustra, & hoc, quod nonnulli clausura tam rigorosa constringantur, ut quasi sepulti, mundo, & carni mortui soli DEO & spiritualibus vivant. Inde est quod Religiosi morte quadam civili mortui reputentur, quemadmodum tenet Politica civilis, & docet Ecclesiastica, quia Religiosi quasi mortui, & sepultus, incapax est successione, aut aliorum Jurium, & functionum civilium, ubi enim negotiis cœlestibus summi addicti, mundana facestant, necesse est; non debet carnalibus implicari, qui spiritualibus tractat. Ex quo vel obiter consideranti patet, quàm à recto aberret religiosus, qui intergrum diem in tractandis sæcularibus impendit; quàm item perverse agat, qui identidem per plateas discurrens, pro eo, quod cœlestibus affixum teneat, summoque Cœlestis Monarchæ deserviat, Principum palatia subintrat, passim magis se aulicum, quàm religiosum contestans. Et hæc vita Cœnobitica & Conventualis, tametsi non sit adeò sejuncta & abstracta, sicuti Eremitica, seu Anachoretica, nihilominus tamen & ipsa est solitaria utpote à mundana plurimum differens. Religiosi siquidem, quemadmodum civile mundo sunt mortui, ita etiam à civili hominum sæcularium consortio sunt separati.

Tertiam denique esse solitudinem domesticam, in propria cujusque domo sæculari

in cellis, civitatibus, hominumque frequen-
tia. &c. Et hanc vivunt animæ illæ, quæ, tamen
si domi, & in oppidis commorentur, interius
tamen compositæ DEO sese inseparabiliter
uniunt, subeuntes officium Marthæ, nec ta-
men exercitium Magdalena negligentes, con-
templationi intentæ.

Audis, Anima devota; vult DEUS, ut omnes
animæ in solitudinem, & abstractionem fe-
rantur, exemplo suo ad id prælucenti ut ta-
men omnes Eremiticam amplectentur, neuti-
quam requirit, cum vita eremica, quantumvis
sancta & laudabilis, non omnibus ad salutem
conducat, non enim, ut omnia sanctorum
gesta imitemur, sed potius ut venerabundi
demiremur, condecet. Admirandi sunt An-
tonii, Pauli, Hilariones, alii, non tamen ab
omnibus, nec in omnibus imitandi, quia mul-
ta, quæ si fecerunt, ex speciali Spiritûs Sancti
instinctu prodierunt. Vult DEUS, ut mulieres
mirentur generosa Romanarum illarum He-
roinarum gesta, quæ, relicta Orbis primate
Romæ, spreto divitiis, conculcatis honore, &
dignitatibus, ad deserta Palestinæ contende-
runt, nihil curantes etiam periculosissimos
currentis pelagi insultus, quo sanctissimi sui
Antesignani & Magistri Hieronymi vestigiis
instituræ liberiùs vitam eremiticam in rigo-
rosa quadam solitudine viverent. Vult, in-
quam, DEUS, ut matronæ sæculares mirabundo

eas oculo prosequantur, ut tamen imitentur, omninò non exigit, cum ad tantos rigores non omnes sint vocatæ; Ita similiter non omnes vocat ad vitam cœnobiticam, quia non omnes vult religiosos, nec omnes ad religionem sunt vocati. DEUS omnes salvos cupit, non tamen omnes eodem vocandi modo. Plurimum inter se discrepant Inspirationes ad consequendam perfectionem & sanctitatem superiùs immissæ. Cùm ergò non omnes ad solitudinem eremiticam sint vocati, nec omnes ad cœnobiticam, & tamen quivis ad aliquam, necessariò de domestica intelligetur quam diximus possidendam in medio mundo in civitatibus, villis, & propria cujusvis habitatione.

Sed ecce! denuo animæ devotæ, solitudinique inhiantis obstrepentes gemitus. Ignorat hæc, quomodo idipsum in media hominum frequentia, in ipsis negotiis, in propria domo præstari possit, causatur nescio quas difficultates, & omninò in eam sententiam abiectum factu id impossibile esse. At nimiùm es anxiosa. O Anima, ne torquetaris; certum tibi est, totum, quod diximus, in prægnantissimis etiam negotiis practicari posse. Aurem mihi paulisper mentemque præbe attentam.

Alebant sæcula præterita Virginem quandam, propter ardentissimum amorem, specialem puritatem, & virginitatem summè à Deo amata

amatam, ita, ut se eidem in sponsam electæ per frequentes apparitiones familiariter communicaverit. Hanc ejus legenda in populossissimis civitatibus, in gravissimis negotiis continuo quasi occupatam perhibet. Sed nunquid ob allatas occupationes solitudine privatam? minimè sanè. Vitam solitariam modumque in maximis distractionibus eandem conservandi ab ipsomet DEO erat edocta:

Hic vel obiter mihi consideres, Anima devota, quàm sit facilè, quàm bonum, & quàm jucundum, ubivis locorum quasi in abstracto servire Creatori, dum quis sincerè ad solitudinem aspirat.

Intuere, inquam, quàm is sit beneficus, quàm suavis, & misericors erga omnes, qui cordiali affectu ducti, in vera humilitate eum quærunt. Virgo ista, tam tenerè à DEO dilecta, erat Sancta Catharina Senensis, domesticæ solitudinis exemplar absolutissimum. Occupata erat functionibus extraordinariis, suoque sexûi & professioni omninò repugnantibus. Destinabatur, (DEO ita providente) ad obeunda gravissima religionis munia, plurimis literis idcirco ad summos Pontifices, Cardinales, Episcopos, & alios Prælatos directis, quin & ad subeundas legationes à summis Pontificibus Gregorio, & Urbano 6. coacta. Pacem cum Florentinis compositura Avenionem ad Gregorium XI. est profecta, quem etiam hor-

tata est, ut editum votum, sedem pontificiam aliò transferendi exequeretur, innuens, conuenire omnimodis, ut caput Ecclesiæ non in alia urbe resideret, quàm Romæ, quæ & ipsa Orbis caput esset. Et cum negotiorum mole indies excresceret, ob eorundem copiam, & diversitatem adeò sese defessam, seu potius oppressam, senserat, ut nec momentum sibi restare crederet, quo cum dulcissimo suo JESU delitiaretur, impossibile rata, vel minimum orare, vel utiliter cum Domino suo conversari posse.

Die quodam de tantis distractionibus, omnem præsentia divina lætitiâ impredientibus coram Sponso cœlesti tenerrimè indoluerat, fiducialissimè opponens, tales functiones concedere personas sanguine claras, scientiâ insignes, magisque capaces; & hoc, quod in abyssale Divinae dispositionis scrutinium tantum temporis oculos minimè reflecteret; Non considerabat devotissima hæc anima, alias esse cogitationes hominum, alias DEI, longeque alium agendi modum esse in Curia cœlesti quàm hîc in terra. Non ponderabat, quòd

1. Cor. *infirmam mundi elegerit Deus*, personas nimirum debiliores, media fragilia, & idiotas, quibus magna operaretur, fortes debellaret, & mundi hujus prudentes confunderet. Non pensabat quòd, quæ in hoc mundo videntur despiciabilia, deserviant DEO ad retundenda, quæ appo-

rent magna. Hanc itaque desolatam dilectus
ejus sponsus, cui proprium est consolari affli-
ctos, (*& consolatur nos in omni tribulatione no-*
stra) benignissimè consolaturus invitat eam, 2. Cor:
1. 4.
ut in desertum quoddam se conferret. Ape-
rit immensæ sapientiæ suæ ærarium, eamque
mirabile secretum edocet, quemadmodum
videlicet in numerofo hominum concursu
placidissima quies, & solitudo haberi possit;
ut autem id ipsum actualiter experiretur, pro-
priis, ut ita dicam, manibus in ejus corde talem
solitudinem, & eremitorium exstruxit, tantò
abstractius, quanto nec minimo cuiquam adi-
tus patebat, quod vel infestare vel offendere
posset; exclusi erant viri, faminæ, feræ, om-
nia alia; ita, ut nec minima cogitatio sine ul-
troneo ejus consensu locum inveniret. Atque
in quod ea eremitorium pro libitu sese con-
ferre posset, ubi semper abstracta, semper in
mediis etiam tumultibus sola consisteret.
Placuit cum primis S. Catharinæ hoc docu-
mentum, tantaque deinceps suavitate, & in-
credibili facilitate eremitorium hoc frequen-
tabat, ut in mediis Creaturis quasi sola, & ab
omnibus separata consisteret, in gravissimis
negotiis externis interiùs composita cum DEO
ageret, maximoque suo solatio semper cordis
sui solitudinem, seu portatile suum desertum
incoleret.

Credo jam, Anima devota, petitis tuis
abundè

abundè satisfactum, cùm vel invita fateri de
 beas, nihil prorsus hominem in amore divini
 frigescentem ab hac sua desidia, & tepore ex
 cusare posse, cùm is tam ubique gratiosè, &
 blandè sese cordibus nostris insinuet, ut non
 nisi à volente, repelli, & exturbari valeat. (ter
 ræ)
 quàm sanctissima Virgo Catharina immens
 os, &
 ex hac sua solitudine gaudiis est delibata
 cùm
 quàm verborum illorum à Christo prolato
 tene
 rum (ubi regnum Dei intra nos esse testabat
 do
 veritatem vel ipsis manibus palpavit, delitio
 item
 sissimum quendam paradisum intra cor suu
 te in
 experta. dem

Fateor equidem, doctrinam hanc homin
 agen
 bus illis captu difficillimam esse, apud qu
 nò in
 omnis Spiritus exulat, nihilque Spirituale n
 perfe
 peritur, præter animam, quâ carnalibus de
 verò,
 deriis suffocatâ, omninò redduntur incap
 hoc i
 ces intelligendi, *quæ sunt Spiritus Dei.* nimi
 bus
 millies edixero animam Spiritualibus ad
 bus
 ctam semper esse quietam, semper Deo unita
 stica
 nec à quoquam hac cordis sui tranquillita
 plum
 privandam, confestim audactuli nonnulli, vi
 nec c
 rum Domini, Sanctique Spiritus instinctu
 relict
 ignari, nescio quam impossibilitatem præte
 com
 dent, neutiquam fieri posse, ut inter homin
 oviur
 & cum hominibus degentes, simul & cum D
 propri
 quasi in solitudine agant, nec mundi nego
 absco
 adeò tractari posse, ut & quæ sunt animæ, o
 ra, f
 ferventur. Est fanè, O miseri mortales! Cracar
 vol

vobis condoleam, cum rerum spiritualium
tam imperitos vos deprehendam, ignarosque,
quid sit amare, & servire Deo. Dicite mihi,
an non frequenter, ne dicam semper, corpore
fistis in Ecclesia, corde econtra in plateis, & in-
ter rumores humanos detenti? an non ibidem
os, & labia moveatis, Deo quasi supplices facti,
cum tamen nihil minus, quam Deum in corde
teneatis, cogitationibus vestris in medio mun-
do circumvagantes? Eccur, obsecro, non
item cum hominibus negotiari possitis, men-
te interim ad Creatorem conversa? Initio qui-
dem difficultatem patietur laudabilis hic
agendi modus, impossibilem tamen esse, omni-
no inficio, utpote ab animabus pleno cursu ad
perfectionem tendentibus præstitum. Enim-
verò, si verbum hoc non omnes capiant, atque
hoc ipsum eremitorium, seu cordis solitudo
nimum videatur abscondita, nec ab homini-
bus haberi possit, secedamus saltem in dome-
sticam propriæ domûs solitudinem, exem-
plum à Bethuliensi Juditha mutuaturi, quæ
nec copiosissimis divitijs à marito post obitum
relictis, nec numerosa familia suo regimini
commissa, nec plena armentorum, boum, &
ovium possessione impediri potuit, quin in
propria domo solitudinem sibi erigeret, ubi
abscondita, & ab omnibus alijs negotijs libe-
ra, spiritualibus, & divinæ contemplationi
vacaret. *Erat autem eleganti aspectu nimis, Juditha.*
refert 8. •

refert textus, cui vir suus reliquerat diviti-
 multas; & familiam copiosam, & possessione
 armentis bouum, & gregibus ovium plenos, &
 men in superioribus Domus suae fecit sibi secretum
 cubiculum, in quo cum puellis ibi clausa moraba-
 tur. Animam devotam à tumultibus se sequi
 strare cupientem nec divitiarum, nec familiarum
 tardare potest.

Quod in viduae hujus solitudine potissimum
 demiror, est tempus, quo in hanc solitudinem
 secessit. Erat tunc tempus belli, & bellum
 crudelis, ut non Judaei solummodo fuerint
 flicti, sed & ipsa Civitas Bethulia à potentissi-
 mi Regis Assyriorum exercitu obsideretur.
 Cum hostis superbiâ inflatus de obtentis
 ètorijs insolesceret, cum moenibus à fastu
 & minaci Holoferne circumdatis nihil
 strages, & ruinae imminerent, cum ob victu
 aquae penuriam tumultuans populus deditionem
 nem moliretur, cum omnia armis, tympanis
 & buccis personarent, noverat hæc inter tantum
 strepitus, & rumores, inter tot pericula,
 tumultus, sese intra secretius domus suae cu-
 culum abscondere, ubi quasi omnibus milibus

Judith. superior sola divinis intenderat. *Fecit sibi*
 3. *secretum cubiculum, in quo seclusa morabatur.*

Quod ipsum admiratus S. Petrus Damianus
Lib. 8. teris suis hæc verba inseruit: *De domo com-*
Epist. 14. *nireclusorium fecerat, & in populosa urbe*
artifex solitudinem reperit. Nota hæc verba

Amor artifex solitudinem reperit, ac si diceret. Maximis licet tumultibus, miserijs, & periculis concussa, & quasi ad incitas redacta, eò redigi nequijt, ut solitæ suæ solitudinis oblivisceretur, vel in ea reperienda difficultatem sentiret, amore divino, quem in suo pectore vivacissimè fovebat, viam quasi digito demonstrante. Mirabilis planè artifex est amor, grandia præstat, difficilia quævis exantlare contendit. Quod ipsum advertens S. Ambrosius de Spiritu Sancto, divinòque ejus amore differens in hæc verba exclamabundus prorupit: *O quam mirabilis artifex est iste spiritus!* Anima vero amore inebriata mirabilia patrat, omni difficultate in quovis rerum eventu exuta in medijs, & maximis mundi tumultibus solitudinem reperit.

Nulli tamen domesticum hoc reclusorium perfectiùs possidendum concessero, quàm religiosus, qui se in proprias cellas abdere, & in perfecta quadam solitudine vivere possunt. Religiosus in cella constitutus, ab omnibus rebus mundanis liber, & abstractus, soli suo Creatori unitus, titulo longè aptiori dicitur incolere cælum, quàm terram, uti id ipsum edicere placuit S. Bernardo ad Patres Certosinos de monte Dei scribenti, dum ait; *Secundum formam propositi vestri habitantes in cælis potius, quàm in cellis, excluso à vobis toto saculo, totos vos inclusistis cum Deo.* Hinc etiam

etiam idem Sanctus affirmat, quòd stare in cella sit ipsum stare in cœlo. *Cella & cœli habitatio cognata sunt.* Iisdem videlicet delin in cella, quæ in cœlo, vigentibus; ex quibus hanc sequelam eruo: Si religiosus in cella constitutus jam tum ipsa cœli gaudia degustare consequens erit, extra illam commorante infernum quendam experturum. Addit super prælibatus S. Bernardus, Religiosum in cella sua ex hac vita decedentem difficile ad barathrum deturbari, *Moriens aut vix, nunquam aliquis à cella in infernum descendit quia à cella itur ad cœlos.* Qui ergò aetheris ædes ambit, easque in altera vita possidere contendit, cellam in hoc amet, necesse est, cellam enim gradum facimus ad cœlestia.

O quàm beata est illa anima religiosa quæ à tumultibus mundanis procul distat in sua cella commoratur! quàm verè, inquit, beata, utpote jam tum quasi in cœlo collocata.

Sed Ecce! & hîc dubij quidam anfractus: scire non nemo desiderat, quidnam exercitium in cella arripiendum? Respondere possem; quod si ex dictis cella sit quasi cœlum, necessario quî, id ipsum in cella faciendum, quod in cœlo, Deum nimirum laudandum, omnes contemplationes cœlestibus intendendas, Divinam majestatem, magnitudinem, amorem, omniaque ejus attributa, & infinitas perfectiones contemplandas. Dicam porrò: Nostine

ma, quid in cella faciendum? Dominum tuum
expecta, & ad pedes crucifixi prostrata stu-
diosissimè attende, quid Deus ad cor tuum sit
locuturus; alloquere Dominum tuum, hu-
millimè in ejus Divinam dispositionem te re-
signando; quidquid injunxerit promptam te
exhibito, & dicas: *Loquere Domine, quia au-* 1. Reg.
dit servus tuus. Certum enim est, quod, quan- 3.
do Deus vult omnia loqui, eam in solitudi-
nem, in locum abstractum & ab alijs separatum
trahat: *Ducam in solitudinem, & loquar ad cor* Osee 2.
ejus. In plateis invenitur Dæmon, in cella 14.
Deus; in multis conversationibus coagulan-
tur millena peccata, in solitudine comparan-
tur virtutes.

Hic tamen observes velim, Deum per
Prophetam prius promittere, quod velit ani-
mam immensæ suæ munificentiae lacte irrorare:
Lactabo eam, idem tamen Divinæ benedi-
ctionis lac non impertiturum, nisi in solitudi-
ne: *Ducam in solitudinem, & loquar ad cor*
ejus. Unde liquet, solitudinem divinarum
consolationum pelagus quoddam immensum
esse, & inscrutabile, ubi Deus animas conso-
latur, & viam Spiritus edocet, placidissimè ad
earum corda loquendo. Videmus hoc totum
in Sacra Scriptura cum Patriarchis sapius facti-
tatum; Moyse, siquidem colloqui gestiens,
expectat, quousque cum suo grege interiora
deserti subintrâisset, tum demum è rubo eum al-
loquens;

loquens; pariter & legem eidem daturus mon
tem prius conscendere jubet. Et ubi De
Joannem est allocutus? non sanè, nisi in de

Luc. 2. *ferto. Factum est verbum Domini super Joannem Zacharie filium in deserto.* Cithara son
3. tanto dulciori aures tuas fricabit, quanto
alijs fueris remotior. Colloquia Divina
inspiraciones supernæ non sunt aliud, nisi C
thara quædam suaviter ad cor animæ devo
resonans, quam tamen non audiet, nisi à Cre
turis, & tumultibus mundanis sequestrat
Aures suas à turba longissimè retrahat nec
est, qui spiritui, devotioni & contemplatio
vult auscultare.

Lib. 1. *Qui intendit ad interiora & spiritualia*
de imit venire, oportet eum cum Jesu à turba declinare
Christi ait devotissimus Thomas Kempensis, in cu
cap. 20. vita legitur, nihil vellinqua, vel scripto tra
disse, quod non ipsemet fuerit executus.
pius cum suis confratribus agens, cum à
sponso interiùs se vocari sensisset, ab eis se
dens cubiculo suo accurrit, dicens: *Charissimis*
fratres, oportet me secedere, est enim, qui in
me expectet. Et, quid multa? Fixum, ratio
& immobile manet oraculum Divinum, qu
Deus in solitudine colloquatur animæ:
cam in solitudinem, & loquar ad cor ejus.

Osee. 2. In cella opperiebatur Dominus Thom
nostrum, ab alijs separatam voluit, ut Div
Bonitatis participem redderet. In cella

mi Religiose Deus exspectat, non est, cur
ejus inveniendi nimium sis sollicitus, cellam
adi, in hanc te reclude, & inuenies. Unde
desumere potes anima devota, quam religio-
sus erga suam cellam, secularis verò erga cu-
biculum suum inardescant.

Bonum aliquod desideras? Reclusorium
tuum ingredi, & omnis boni officinam ha-
bes. Sentisne vitiorum spurcitie te detur-
patam? En tibi! Lavatorium, quo amif-
sam Creatoris imaginem frequenti virtutum
exercitio reformes, & restaures, ut inde me-
ritò cum S. Basilio exclamare cogaris: O cel-
la cœlestis exercitij mirabilis officina! in qua
certè anima terrena Creatoris sui imaginem
in se restaurat, & ad suæ redit originis puri-
tatem. Hic, in mansione obserata, inter ar-
dentis orationis flammias cordis sui labia re-
ferat ad delibanda cœlestium gratiarum
fluenta. Hic ad sacratissimum crucifixi sui
Iesu latus confugiens, inde confestim suavif-
simis Virginis Mariæ uberibus appropians,
si viam spiritus recenter est ingressa, si in de-
votione infans adhuc est, & tenellula, accur-
rit Mariæ, dulcissimo ejus lacte inebrianda;
Quòd si jam grandiuscula, si in spiritu
fortis, & radicata, novum robur accipit à
sanguine sacratissimo è crucifixi latere pro-
fluente, unde ad sustinendas Dei amore inju-
rias, ulteriorésque misérias generosior, con-
stantior,

C

stantior, & ad subeunda certamina robustior
efficitur.

Plus edisces, Anima devota, magisque
virtutum palæstra proficies, si in domo
fueris reclusa, quam si famosissimas quas
totius Orbis Academias frequentaveris.
Solitaria insignis est Magistra, hanc ad
hanc incolas, & disces omnes scientias
cialiter verò cœlestes: *Solitaria vita, inquit*
*S. Basilii, cœlestis doctrinæ schola est, ac
narum artium disciplina, illic Deus edocet,
exigitur, viam, quâ tenditur.*

Pictores, quo perfectiorem imaginem
efforment, loca separata eligunt, ut
collecti sint, & à distractionibus immuni.
Ergò & anima desiderans in corde suo
spiritualia exercitia præclaros virtutum
gines, aut pulcherrimum Divinitatis pro
typon peccatis suis defædatum reformare
depingere, in locum separatum secedat
votis fruatur; quantò sensibus fuerit
evagata, tantò ad colloquendum Deo
attentior. Spiritus animales facillè per
tas, & fenestras diffluunt, totum tu occupat
& dominaberis sibi ipsi, erisque collecta
tota Divina. O quàm fœcunda, quàm
petenda est ista solitudo! Hic summa
tranquillitas obtinetur, quæ omnis
abundantiam parit. Perpende nunc,
ma, quàm necessarium sit exercitijs spiritibus

bus invigilare cogitanti, ut ab alijs secedat,
& solus permaneat.

Quid enim per isthæc exercitia intendi-
tur, quàm exactam cum Deo rationem inire,
defectus investigare, peccata, & debita cum
Deo contracta discutere, modum satisfa-
ciendi, iterumque in gratiam redeundi inda-
gare? Debitor creditori suo rationem red-
diturus solus in cubiculo calculos subducit,
ita & anima, solitudinem suam ingressura,
deque acceptis beneficijs computum factura,
ab alijs se abstrahat, secus finem suum mini-
mè obtentura. Viduam imitetur oportet,
quæ Camera se inclusit, priusquam vasa oleo
adimpleret; Ita & anima divinæ benedictio-
nis oleo adimpleri cupida in cubiculum suum
secedat.

Quòd studere virtuti, perfe-
ctioni, & spiritui incumbat omni-
bus Christianis.

Homo, mundanis reculis implicatus,
non percipit ea, quæ sunt spiritus. Ini-
quus virtutum est arbiter, qui vitijs al-
tùm immersus jacet. Creatorem ignorat,
cujus pectus creaturis est affixum. Qui con-
sideraverit, quàm parum Deus ametur, eique
deserviat, perennibus lachrymis eluendum
fatebitur. Magnum profectò, & propè por-
tento-